

Zaaknummer : 01020223
Ons Kenmerk : ODH443398
Datum : 06-10-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 7 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het renoveren van 56 woningen gepland van de complexen 40 en 41 aan de Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht en is aangevraagd namens de Woonstichting Patrimonium. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast betreft de aanvraag het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw. De ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2024 tot 1 januari 2027.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan woningcorporatie Patrimonium Barendrecht;
- II. de voorschriften 1 tot en met 15 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 7 januari 2022 en de aanvullende stukken van 1 augustus 2022 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 januari 2024 tot en met 1 januari 2027.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- a de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden (startmelding);
- b het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
- c eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van te voren te melden;
- d de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mail: meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Compensatie- en mitigatieplan renovatie Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht' van 16 december 2021 en de aanvullende informatie van 1 augustus 2022. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Compensatie- en mitigatieplan renovatie Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht' van 16 december 2021 en de aanvullende informatie van 1 augustus 2022.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;

- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
 - 7 Uiterlijk drie maanden voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Haaglanden (vs. 1) te worden overgelegd.
 - 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Gierzwaluw

- 9 De vijftien permanente voorzieningen van het type NK GZ 03 van VivaraPro dienen voor het broedseizoen van de gierzwaluw, die grofweg van april tot half augustus loopt, te worden geplaatst conform de eisen uit het meest actuele kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12).
- 10 De permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat - indien nodig - de functionaliteit van de kast hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw. Bovendien moeten de gierzwaluwkasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 11 De werkzaamheden dienen buiten de kwetsbare periode, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus, van de gierzwaluw te worden uitgevoerd. Door meteorologische omstandigheden kan dit echter afwijken. Een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, vast te stellen dat de gierzwaluw niet meer aanwezig is. Indien blijkt dat de soort nog aanwezig is, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de gierzwaluw het plangebied en het nest heeft verlaten.

Gewone dwergvleermuis

- 12 Als tijdelijke voorziening dienen vier vleermuiskasten van het type VK WS 01 van VivaraPro te worden opgehangen, conform de eisen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Uiterlijk één maand voor het realiseren van de tijdelijke voorzieningen, dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. Hierin dient het volgende technisch uitgewerkt te worden: locaties, oriëntaties en hoogtes van elke voorziening.

- 13 Het ongeschikt maken van de huidige paarverblijfplaats dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober onder begeleiding van een ecologische deskundige. Het ongeschikt maken kan pas plaatsvinden nadat aan een gewenningsperiode van zes maanden (van de tijdelijke voorzieningen) voorafgaand aan de start van het parseizoen is voldaan. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden, droog en een windkracht van <4 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek door een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 14 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden door een ecologisch deskundige op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 15 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient te gebeuren onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (vs. 4). Na inachtneming van een gewenningstijd, van minimaal 6 maanden voorafgaand aan de start van het parseizoen, waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de ecologische deskundige is vastgesteld dat de kasten zijn verlaten.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 7 januari 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het renoveren van 56 woningen gepland van de complexen 40 en 41 aan de Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht en is aangevraagd namens de Woonstichting Patrimonium. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast betreft de aanvraag het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw. De ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- Artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2024 tot 1 januari 2027.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Compensatie- en mitigatieplan Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht, Blom Ecologie B.V., projectnummer. 2021-1149, 16 december 2021;
- Aanvullend onderzoek ecologie Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht, Blom Ecologie B.V., projectnummer. 2021-171 & 172, 16 december 2021;
- Quicksan Wet natuurbescherming renovatieprojecten Patrimonium 2021 – 2024, Blom Ecologie B.V., projectnummer. BE/2021/015, 17 februari 2021.

Op 1 augustus 2022 hebben wij de volgende aanvullende stukken ontvangen:

- Aanvulling informatie aanvraag 01020223, Blom Ecologie B.V., 1 augustus 2022.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 14 juli 2022 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 1 augustus 2022 hebben wij de aanvullende gegevens ontvangen.

Verlening

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 3 februari 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gierzwaluw is van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis is van nature in Nederland in het wild levende dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

De Woonstichting Patrimonium is voornemens om een gehele gevel en daken van 56 woningen aan de complexen 40 en 41 Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Het controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- Het isoleren van het dak;
- Het plaatsen van HR++ glas;
- Het aanbrengen/vervangen van spouwmuurisolatie;
- Het vervangen van daken en dakgoten;
- Het vervangen van kozijnen en ramen;
- Het uitvoeren van werkzaamheden aan de cv/mechanismeventilatie (dakvoeren);
- Het vervangen van dakgoten en HWA;
- Het uitvoeren van overige inpanidige werkzaamheden.

De renovatiewerkzaamheden starten vanaf januari 2024 met een proefblok, waarna de overige woningen na de bouwvak 2024 uitgevoerd zal worden. Naar verwachting zullen de werkzaamheden afgerond zijn in het derde kwartaal van 2025.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw en vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek naar de aanwezigheid van de gierzwaluw is uitgevoerd conform het meest recente kennisdocument van de gierzwaluw

(BIJ12) en de gewone dwergvleermuis conform het vleermuisprotocol (2021) . Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. Gedurende het onderzoek zijn acht nesten van de gierzwaluw vastgesteld, waarvan drie nesten zich bevinden in de bebouwing wat binnen het plangebied valt. Deze nesten zijn tweemaal aangetroffen aan de Tjalk 56 en eenmaal aan de Tjalk 104 onder de kantpannen aan de noordoostgevels van de beide woningen. Overige verblijfplaatsen zijn aangetroffen in de directe nabijheid van het plangebied. Met de geplande werkzaamheden gaan deze drie nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied is één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aan de zuidwestelijke gevel van Kempenaar 26 achter het ventilatierooster aangetroffen. Van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze paarverblijfplaats verloren en wordt het individu opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 2 van het rapport 'Compensatie- en mitigatieplan renovatie Botter, Kempenaar en Tjalk te Barendrecht' van 16 december 2021 en de aanvullende stukken die verkregen zijn op 1 augustus 2022. Deze maatregelen zien, onder andere, op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologische deskundige met kennis van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie nestplaatsen van de gierzwaluw verloren. De vijftien permanente voorzieningen van het type NK GZ 03 van VivaraPro dienen voor het broedseizoen van de gierzwaluw, die grofweg van april tot half augustus loopt, worden geplaatst conform de eisen uit het meest actuele kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12). Deze nestkasten worden zoveel mogelijk geclusterd ten behoeve van de kolonie broedende soort en meerdere oriëntatiepunten dienen te worden aangehouden om een gevarieerd aanbod te creëren. Per gevel worden vijf kasten gerealiseerd in de noordoostgevel van Tjalk 55 en de noordgevels van Tjalk 80 en 81. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. Dit is opgenomen in de voorschriften 9 en 10.

De werkzaamheden dienen buiten de kwetsbare periode, welke loopt van 15 april tot en met 31 augustus, van de gierzwaluw te worden uitgevoerd. Door meteorologische omstandigheden kan dit echter afwijken. Een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, vast te stellen dat de gierzwaluw niet meer aanwezig is. Indien blijkt dat de soort nog aanwezig is, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot de gierzwaluw het plangebied en het nest heeft verlaten. Dit is opgenomen in voorschrift 11.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Barendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één paarverblijfplaats met mogelijk milde winterfunctie van de gewone dwergvleermuis verloren. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen vier tijdelijke verblijfplaatsen van het type VK WS 01 van VivaraPro te worden gerealiseerd. Aan de oostgevel van Kempenaar 50 en aan de zuidwestgevel van Kempenaar 1 worden ieder twee kasten gerealiseerd, conform de eisen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Dit is opgenomen in voorschrift 12. In de permanente situatie worden vier inbouwkasten van het type IB VL 06 van VivaraPro ingebouwd in de zuidoostgevels van Kempenaar 25 en 26. Hiermee wordt geborgd dat er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Voorafgaand aan de werkzaamheden worden in de actieve periode, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, de paarverblijfplaats ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de gebouwen ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Het ongeschikt maken kan pas plaatsvinden nadat aan een gewenningsperiode van zes maanden (van de tijdelijke voorzieningen) voorafgaand aan de start van het paarseizoen is voldaan. Dit wordt uitgevoerd door het dichtzetten van alle geschikte openingen met exclusion flaps. Deze methode dient minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek door een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Dit is opgenomen in voorschrift 13. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Barendrecht. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van bovenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leidt tot verslechtering van de instandhouding van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voor de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis.

Voor woningen van deze complexen met energielabel C is de het risico op hoge binnentemperaturen in de zomermaanden hoog. Maatregelen zoals buitenwering, zonwerende beglazing en dakisolatie beperkten het risico op hoge binnentemperaturen. Tijdens het isoleren van de dakruimte wordt veelal dampremmende folie gebruikt om vocht en houtrot in het dak te voorkomen. De daken van woningen, gebouwd in 1973, beschikken vaak nog niet

over dergelijke folie waardoor de kans op vochtproblematiek en houtrot aanzienlijk is op de zolderruimte. Bij het vervangen van beglazing zal er geen tocht en kou bij de ramen ontstaan en condens aan de binnenzijde van de ramen. Ventilatie is belangrijk voor frisse lucht in de woning en de gezondheid van bewoners. Bij woningen gebouwd na 1975, zorgt vaak een ventilator voor het toe- en/of afvoeren van frisse lucht. In oudere woningen is vaak geen mechanisch ventilatiesysteem aanwezig. Ventileren gebeurt alleen door roosters boven het raam of door het openen van (klep)ramen. Zeker in de winterperiode is hierdoor nauwelijks sprake van ventilatie. Een goede ventilatie werd in het verleden vaak benadrukt maar door de coronacrisis is de noodzaak hiervan nog belangrijke geworden. Goed ventileren is noodzakelijk voor een gezond en prettig binnenklimaat. Ventileren is het 24 uur per dag verversen van binnenlucht met verse buitenlucht (luchtverversing). De verse buitenlucht vervangt steeds een deel van de lucht in huis die vervuild is door bijvoorbeeld fijnstof en vocht. Ventileren helpt ook om de overdracht van luchtweginfecties te beperken.

Wanneer er een ongezond klimaat in een woning (binnenklimaat) heerst, kan dit een bron zijn van gezondheidsklachten. Veel voorkomende zijn allerlei soorten van allergieën, blijvende verkoudheid en slechte weerstand. Er zijn veel studies gedaan naar de effecten van het leefklimaat binnenshuis op de gezondheid. Uit al deze onderzoeken blijkt dat het binnenklimaat in veel woningen niet gezond en optimaal is. Er zijn veel te hoge concentraties van schadelijke stoffen aanwezig. Een te hoge luchtvochtigheid door het ontbreken van continu ventilatie. Veel allergieën en zaken als chronische ontstekingen/verkoudheid blijken het gevolg te zijn van ongezonde lucht in huis. Vanuit de bewoners zijn enkele klachten gekomen bij de Woonstichting Patrimonium over het huidig leefklimaat zoals hierboven geschetst wordt. Door het aanbrengen van mechanische ventilatie kan vorengenoemde voorkomen worden.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt.

In internationaal verband is afgesproken dat de CO₂ uitstoot in 2020 met ruim 20% teruggebracht dient te worden. Eén van die maatregelen is een betere isolatie van woningen. Een grote CO₂ uitstoot wordt onder andere veroorzaakt door slecht geïsoleerde woningen. De CO₂ uitstoot zal voor een groot deel worden teruggedrongen bij het isoleren van de daken, het plaatsen van HR++ glas en het vervangen van daken, kozijnen en ramen. Het verhogen van de energielabel naar minimaal energielabel B, met als streefdoel energielabel A, van woningen zal derhalve bijdragen aan het verbeteren van de luchtkwaliteit, het beperken van het energieverbruik én het beperken van de klimaatverandering.

Gelet op voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid en openbare veiligheid' en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de gierzwaluw en gewone dwergvleermuis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek, vanwege de verduurzaming van de bestaande woningen. Een aangepaste renovatie leidt tevens niet tot het behoud van de nestlocaties van gierzwaluwen en de vleermuisverblijfplaats, opdat de isolatie van het dak en de spouwmuur een belangrijke maatregel is binnen de energetische verduurzaming van deze woningen. Bij sloopwerkzaamheden zal de drie nestplaatsen van de gierzwaluw en de aangetroffen paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis tevens verloren gaan. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt

er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Barendrecht bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.